

Geraardsbergen – Sporthal

Hoofdstuk 1: Gemotiveerd advies

1.1. *Kader*

De Stad Geraardsbergen wenst de huidige **sporthal De Veldmuis uit te breiden**. Een deel van de huidige sporthal zal bewaard blijven en worden ingebouwd in de nieuwe sporthal. Het autonoom gemeentebedrijf Geraardsbergen (AGB) treedt op als bouwheer voor de inrichting van het projectgebied.

De zone bevindt zich buiten een beschermde archeologische site of archeologische zone, maar de oppervlakte van het projectgebied bedraagt meer dan 3000 m² en de ingreep in de bodem meer dan 1000 m².

Derhalve diende in uitvoering van **art. 5.4.1 3°** van het Onroerend Erfgoeddecreet d.d.12 juli 2013, een archeologienota te worden opgesteld ten behoeve van het indienen van de **stedenbouwkundige** vergunningsaanvraag. Er zijn voor dit dossier geen vrijstellingen van toepassing op bovenvermeld artikelnummer¹.

1.2. *De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek*

Deze archeologienota is het resultaat van een volledig archeologisch vooronderzoek. Het archeologisch vooronderzoek nam de vorm aan van een **bureauonderzoek**. Hierbij was het mogelijk om al het noodzakelijke vooronderzoek uit te voeren.

1.3. *De aanwezigheid van een archeologische site*

Er zijn geen rechtstreekse indicaties voor een **vroege menselijke aanwezigheid** op het terrein teruggevonden. Theoretisch gezien is het evenwel niet uit te sluiten dat het gebied in het verleden

¹ Het uit te voeren archeologisch onderzoek valt onder de toepassing van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 4 december 2015 en de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0 van 1 januari 2017.

enige vorm van menselijke aanwezigheid heeft gekend. Het terrein ligt op een verhevenheid, tussen twee beken. Dit is een gunstige landschappelijke positie met het oog op menselijke occupatie.

De **historische kaarten** tonen dat het projectgebied vanaf het einde van de 18de eeuw tot het einde van de 19de eeuw **geen bebouwing** heeft gekend. Het terrein werd gebruikt als **weiland of akker**. Vanaf de 19de eeuw liep ten noorden van het projectgebied wel een weg, gelijklopend met de huidige Felicien Cauwelstraat. In een recent verleden is het terrein in gebruik genomen voor gemeenschapsvoorziening en werd er eerst een **voetbalterrein** aangelegd en vervolgens een **sporthal** gebouwd en een gebouwtje voor buitenschoolse kinderopvang.

Controleboringen, dwarsprofielen en een terreinbezoek op het onderzoeksgebied toonden aan dat het terrein sterk genivelleerd en opgehoogd is geweest, voorafgaandelijk aan de inrichting van het terrein tot sportinfrastructuur in een recent verleden.

Gezien de sterke ophoging van het terrein, de onvolledig bewaarde bodemopbouw onder de ophoging en de reeds aanwezige gebouwen/inrichting/parkings op het terrein die ongetwijfeld ook een impact hebben gehad op het bodemarchief, kan aangenomen worden dat **eventueel aanwezige archeologische sporen** op het projectgebied reeds **in zekere mate verstoord** zullen zijn.

1.4. De waardering van de archeologische site

Er zijn een aantal gegevens die het mogelijk maken om de **verwachting** ten aanzien van archeologisch erfgoed in te schatten. Ons baserend op landschappelijke gegevens, cartografisch materiaal en historische bronnen kunnen we in deze fase een verwachtingspatroon formuleren voor het projectgebied.

Het projectgebied bevindt ten westen van de historische kern van Nederboelare en de **archeologische zone van Geraardsbergen**, zonder een duidelijke link met een van beide. Er zijn geen directe aanwijzingen voor archeologische sites, niettegenstaande het terrein landschappelijk in se wel gunstig is gelegen.

De bestaande toestand van het projectgebied moet hier in rekening gebracht worden. Het **merendeel van het projectgebied is reeds bebouwd, ingericht of verhard** door de huidige sporthal, het gebouwtje voor de BKO, de loop piste, skatepark, twee parkings en alle bijhorende nutsleidingen. Dit betekent dat het onderzoeksgebied sterk versnipperd is en slechts enkele zones resteren waar het bodemarchief mogelijk intact aanwezig zou kunnen zijn, voornamelijk de zone ten westen van de bestaande sporthal.

Echter, controleboringen, dwarsprofielen en een terreinbezoek toonden aan dat het terrein in het verleden sterk **opgehoogd** is geweest, te linken aan de ingebruikname van het terrein (sporthal, voetbalveld) in een recent verleden. Er zijn tevens aanwijzingen dat de **oorspronkelijke bodemopbouw onder de ophoging niet of slecht bewaard is** en dat er vóór de ophoging een gedeeltelijke afgraving van het terrein is gebeurd.

Het aftoetsen van de resultaten van de boringen met de ontwerpplannen wijst bovendien uit dat het grootste deel van de werken binnen deze ophoging zal plaatsvinden. Ten westen van de sporthal en ter hoogte van de nieuwbouw blijven de funderingen volledig binnen het gabarit van de recente ophoging en kan er geen archeologisch relevant niveau aangesneden worden. Enkel de paalfunderingen en de regenput en bufferputten ter hoogte van de nieuwbouw zullen tot onder deze

ophoging uitgegraven worden. Het betreft echter ingrepen met een ruimtelijk beperkte en versnipperde impact. Ten zuiden van de nieuwe sporthal is de ophoging minder dik en overschrijden de geplande werkzaamheden mogelijk de diepte van de ophoging plaatselijk. Het gaat hier echter om een zone die reeds verstoord is door de bestaande toegangsweg, skatepark en Finse piste. De onverstoorde en toegankelijke zones ten zuiden van de sporthal zijn bovendien erg klein en verspreid.

Een **eventueel verder onderzoek is weinig zinvol**:

- Om een zinvolle evaluatie mogelijk te maken zou bij een verder onderzoek een grotere zone tot grotere diepte moeten opgegraven worden dan er daadwerkelijk door de werken zal verstoord worden. Dit zou niet in verhouding staan tot de effectieve bodemingreep.
- In de zones waar de ophoging minder uitgesproken is (ten zuiden van de bestaande sporthal), kunnen de geplande werken eventuele sporen raken. Echter, deze zone is heden reeds in belangrijke mate ingericht met een kinderopvang, parking skatepark, Finse piste, doorgangswegen en nutsleidingen. De zones die niet verhard zijn, zijn dus sterk versnipperd. Het betreft ontegensprekelijk 'restzones', waarvan het wetenschappelijk potentieel, gelet op de sterke bebouwing rondom (ook de zone rond het projectgebied in beschouwing genomen) gering is.

1.5. Impactbepaling

Het terrein is reeds in belangrijke mate ingericht. Voor de start van de bouw van de nieuwe sporthal, wordt eerst een **deel van de bestaande sporthal** en het **gebouwtje voor BKO afgebroken**. Daarnaast worden enkele **bestaande verhardingen uitgebroken** en enkele **bomen gerooid**. Tot slot wordt het terrein plaatselijk **genivelleerd** tot hetzelfde niveau als de bestaande sporthal (vooral in enkele plaatselijke zones van het zuidelijke en westelijke deel van het projectgebied). Deze nivellering brengt een maximale afgraving met zich mee van max. 0,85 m ten opzichte van het '0-peil'.

Na de voorbereidende werken zal de **nieuwe sporthal**, die een deel van de bestaande sporthal omvat en met inbegrip van het bestaande gebouw een oppervlakte heeft van 6468,04 m², worden gebouwd. Deze sporthal wordt gebouwd op een **funderingsplaat** die tot ca. 0,35 tot 0,42 m ten opzichte van het '0-peil' komt te liggen. Waar het bestaande maaiveld gewijzigd wordt, voornamelijk plaatselijk de uiterst westelijke zone, gebeurt dit met maximaal 0,85 m ten opzichte van het '0-peil'. In sommige zones wordt zelfs wat opgehoogd. Onder de dragende muren komen **funderingsbalken** die tot ca. 1,55 m gaan en tot slot op regelmatige afstanden **funderingspalen** tot op ca. 8,45 m diepte ten opzichte van het '0-peil'.

Rond de nieuwe sporthal wordt een **brandweg**, een **pad**, een **nieuwe toegangsweg** en een **nieuwe parking** aangelegd. Deze verhardingen hebben een opbouw van ca. 0,4 m. De afgewerkte niveaus van deze verschillende eenheden variëren sterk ten opzichte van het 'fluctuerende' maaiveld. Plaatselijk valt het samen met het niveau van het bestaand maaiveld, meestal komen ze iets dieper te liggen tot maximaal ca. 100 cm onder het bestaande maaiveld (voornamelijk plaatselijk opnieuw in het uiterste westen van het projectgebied).

Daarnaast wordt er ten westen van de sporthal, onder de brandweg, een **regenwaterput** voorzien die tot op ca. 3,6 m ten opzichte van het '0-peil' komt te liggen. Ten zuiden van de sporthal komen acht **bufferwaterputten** die de bodem zullen verstoren tot op ca. 3,97 m ten opzichte van het '0-peil'. Tot

slot is er ten zuiden van de sporthal een wadi aanwezig, waarvan het diepste punt op ca. 1,03 m ten opzichte van het '0-peil' komt te liggen (ten aanzien van bestaand maaiveld ca. 40 – 100 cm). Ook zullen, aansluitend op de bestaande rioleringen, nieuwe **rioleringen** worden aangelegd (RWA en DWA). De diepte van deze rioleringen varieert tussen ca. 0,4 en 1,4 m.

Het overige deel van het terrein is voorzien als groenzone. De enige wijzigingen in de ondergrond vinden plaats **in de laag teelaarde tot 25 cm diepte**.

Controleboringen, dwarsprofielen en een terreinbezoek op het projectgebied geven aan dat het grootste deel van terrein in het verleden sterk opgehoogd is geweest:

Boring 1 vond plaats op een deel van het terrein waarvan werd aangenomen dat het nog onverstoord was. De ophogingslaag was hier 1,9 m diep. De **geplande verstoringen** in deze zone, namelijk de bouw van de nieuwe sporthal, gaan tot max. 1,55 m (onderzijde funderingsbalk) diepte t.o.v. het '0-peil'. Het bestaande maaiveld situeert zich ter plaatse ca. 25-30 cm boven het '0-peil'. Dit betekent dat de ondergrens van de vastgestelde ophoging zich op 1,6-1,65 m onder het '0-peil' bevindt. Ter hoogte van boring 1 **vinden de werken dus met andere woorden grotendeels plaats binnen het gabarit van deze ophoging**. De sporthal is gefundeerd op funderingspalen tot ca. 8,45 m diepte. Deze verstoringen zijn echter plaatselijk en situeren zich onder de funderingsbalken. Ook de regenwaterput ten westen van de sporthal en de bufferputten ten zuiden van de sporthal zullen door de ophogingspakketten gaan. Het gaat echter wederom om ruimtelijk beperkte verstoringen.

Boring 2 vond eveneens plaats op een deel van het terrein waarvan werd aangenomen dat het nog onverstoord was. De ophogingslaag was hier 0,58 m dik t.o.v. bestaand maaiveld. In deze zone is de aanleg van een parking en een toegangsweg gepland. Deze verstoringen vangen aan op een diepte van ca. 0,76 m ten opzichte van het '0-peil' en hebben een dikte van ca. 40 cm, dus tot -1,16 m t.o.v. '0'-peil. Omgerekend ten aanzien van het bestaande maaiveld betekent dit op deze plaats een gemiddelde ingreep van ca. 46 cm (gemiddeld genomen bevindt het bestaande peil zich hier immers op -70 cm ten aanzien van '0'-peil). De **geplande bodemverstoringen in deze zones overschrijden met andere woorden het gabarit van de ophoging niet** (gemiddeld gezien). Het gaat hier bovendien om een zone die reeds gedeeltelijk verstoord is door de bestaande toegangsweg, het skatepark, Finse piste e.d. die zich op deze plaats bevinden. Daarenboven gaat het ruimtelijk om een relatief beperkte zone. De zone waar de ophoging slechts 58 cm bedraagt, is overigens beperkt. Zoals blijkt uit figuur 26 is het grootste deel van het projectgebied hoogstwaarschijnlijk aanzienlijk meer opgehoogd.

Er kan dus besloten worden dat **de geplande werken amper impact zullen hebben op eventuele archeologische sporen in de ondergrond**.

1.6. De bepaling van de maatregelen

Gezien de sterke **ophoging** van het terrein, de waarschijnlijk **slecht bewaarde bodemopbouw** onder de ophoging, het feit dat het grootste deel van de geplande werken niet door de ophoging gaan, het gegeven dat het terrein reeds **grotendeels is ingericht** én ook dat de **omgeving** van het projectgebied **nagenoeg volledig bebouwd is**, kan gesteld worden dat het **wetenschappelijke kennispotentieel algemeen beschouwd gering** is. De waarde van eventuele archeologische waarnemingen zal sterk beperkt worden door hun fragmentair karakter.

Gelet op voorgaande, voornamelijk de aanzienlijke ophoging van het terrein in relatie met de geplande werken, wordt in het kader van de stedenbouwkundige vergunning **geen verder archeologisch (voor)onderzoek** op het terrein geadviseerd. Dit advies stelt noch de initiatiefnemer, noch zijn (onder)aannemers vrij van de in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde meldingsplicht.

Hoofdstuk 2: Programma van maatregelen

Niet van toepassing